ઉત્તરગીતા

૬૫

65

Uttara Gita, with Gaudapāda's Commentary : Title

: Author

: Editor

Sam. 1732 : Year, Vols.

: Publisher

65 (तत्वज्ञान) : Remarks

क॰गी॰वि॰

२

पर्यायेनैव [illegible] रोपापवाद[illegible] निष्प्रपंचं प्रपं
: अशोन्वालम्बरावर [illegible] भविष्यति [illegible] मुच्चस्थाने विविधभूतं पंचस्थूलतत्वाति
तत्रावबहिकमिति [illegible] कारस्य कार्कोत्यन प्राथमिक
[illegible] नद्बहिर्भूतलस्थूल [illegible] एतत्स्थूलशरीरमात्मनः इंद्रियैरर्थोप
अर्जुनउवाच [illegible] कीतिः काकी मुक्तत्वात्र मकारात्पूर्वाय उकारः अपंची
तं [illegible] पूर्यते ७ ॥
[illegible] आत्मनः करणोपसंहृते जागरिते संस्कारज
यस्यगतभर [illegible] यतो वाचो निवर्तन्ते इति श्रुतेः विनाशोत्पत्त तेजसस्य आ
न्ममनोनुभूयते [illegible] सन्निहितं । हेतुसाधन [illegible] तं निमित्तोपादान कृत मिथ्या
तमोज्ञानसमा [illegible] सर्वलोक हृदयमध्य [illegible]
[illegible] प्रकारस्यापि ८ ॥

शिव
२

[illegible] वसानन्तपंतत्संम तिपाध्यतो वे कं मात्रातीत्य

[illegible] कायोनअका

[illegible]

[illegible] लायतल्पपङ्गेत

[illegible] निकं निरस्य हाहं कारया कृ।

रस्य तुकं [illegible] हत्यां त्मकप्रभ।

तीव्रतानवहेतु [illegible] येन्नतः [illegible] पुरद ।

[illegible]

[illegible]

[illegible] समन्या

[illegible] प्पमित्तु यस्त्र त्यजत्व ।

वस्त्वन्त्यर्पेन॰ तस्य [illegible] तेज[illegible]विशेषं [illegible] तदुक्तं नाडी[illegible] त्रिविकाभः ब्रह्मनाडी [illegible] ब्रह्मलोकप्रापक[illegible]पादकनाडी [illegible] विशेष: [illegible] रूपिणी [illegible] मंडलमाधार[illegible]रूपिणी [illegible] विसतंतु पिणी [illegible] त्रि[illegible] [illegible] नाडी तस्या अग्रे सर्वसर्वात्मकं [illegible] ब्रह्मज्योति: [illegible] तस्या: शिरवायामध्ये इति श्रुते:

तस्यां [illegible] नाडी निरूपिभि:
इडापिंगलयोर्मध्ये सुषुम्ना सूक्ष्मरूपिणी १५ [illegible]

[illegible] क्रमेण भवंतीति श्रुते: सुषुम्ना मा[illegible] तस्या: [illegible] सकलजगदात्मकत्वं सकलजगदाधारकत्वं सर्वदेवतात्मकत्वं सर्ववेदाधारत्वं
चाह १५ ॥ ॥

[illegible] स्वयं [illegible] यावत्पश्येत् अपरो
[illegible] र्थः ७५ भावनामकारमेव [illegible]
[illegible] स्थः परोक्षास्थितेन भव
[illegible] वर्जितः शरीरसंबंधाध्यासरहितः
[illegible] वांतवि
[illegible] देहोसा
[illegible] ७६ [illegible]
[illegible] निरंजनः [illegible] संबंधः ७८ [illegible] देहाध्यासप्रतीयमानः
[illegible]

भिमित्र

कायस्था इति- देहेजीवितः कायस्थो [illegible] शरीरस्थो [illegible] कायस्थोपि जन्मादिवत् शरीरस्थोपि न जा[illegible]शरीरानि
[illegible] भानं प्राप्त
[illegible]
[illegible] प्राप्नोति ३ ९ भगवत् [illegible]
[illegible] तर्यन्नादि
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] स [illegible]
[illegible]

७
७।४

एवंभूतदेशानंतरं भाविज्ञानेन [illegible] [illegible] धारणाकर्मयोगाभ्या

[illegible] सिद्धवतास्मिन ग्रा

[illegible] भगवता [illegible] विधापितेभ्य [illegible] निश्च

[illegible] ततः परं [illegible] साधनात् [illegible] कर्मपारोति

[illegible] सह [illegible] योगे [illegible]

[illegible] तथा

[illegible]

[illegible] तित्याह तेन:

[illegible] त

[illegible] र

[illegible] इति

[illegible] आकाशोक्तस्य: [illegible]

20. 2. 2003

रु·गी·टी·

१५

नस्य इति॰ स सर्वेषां [illegible] तन्मध्ये स्थिते [illegible] पंच भूतानि [illegible] चतुर्दशभुवनानि भूर्भुवस्वरादीनि दिशः पूर्वादिदि
[illegible] [illegible] ईशाः [illegible] माण्डूक्यादयः वेदाः सामगादयः शास्त्राणि मी
मांसादि [illegible] अकारादयः मंत्राः गायत्र्यादयः बीजं [illegible] बीजात्मकाः महदादयः प्राणवा
यवः प्राणादयः पंच नागादयः पंच [illegible] जीवाः एतत्सर्वं तस्य सुषुम्नानाडीविशेषस्य मध्यगताः यतस्तस्यात्स
तस्यां च सर्वगं सर्वमस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठितं तस्यां मध्यगता [illegible] परमेश्वराः भूतलोका दिशः क्षेत्रं समुद्राः पर्वताः शिलाः
द्वीपाश्च [illegible] शास्त्रविद्या [illegible] १० स्वरमंत्र [illegible] निर्गुणाश्चैव सर्वशः बीजं बीजात्मकस्तेषां क्षेत्रज्ञाः प्राण॰
बीजगत्सर्वं सुषुम्नांतर्गतं [illegible] इत्यर्थः अत एव सर्वं [illegible] तस्यां [illegible] तस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठित
मित्यर्थः ११ [illegible] सर्वभूतानां [illegible] जिदेहे नानानाडीप्रसवगं नानाना
[illegible] [illegible] ऊर्ध्वः प्रसन
[illegible] प्राणापानादि वायुमार्गेण सर्वगं [illegible] जगदुत्पादनतया तिष्ठतीत्यर्थः १३ ॥ ॥
४५ वायवः १४ सुषुम्नांतर्गतं विश्वं तस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठितं नानानाडीप्रसवगं सर्वभूतांतरात्मनि ऊर्ध्वमूलमधःशाखं वायुमार्गेण
४५ सर्वगं १६

शिव

१५

बन्धोपासनस्य तदपादतरना [illegible] आधिक्यमाह द्विसप्ततीति वायु[illegible] वायुसंचारयुक्ताः नाड्यः शिराः द्विसप्ततिसहस्राणि
स्युरित्यर्थः सप्ततिसहस्राणि कर्ममार्गेण [illegible] शिराः पुनरावर्तनप्रापकाः [illegible] अत एव तिर्यञ्चः सुषिरात्मिकाः तिर्यग्गताः सुषिरा
त्मि[illegible] [illegible] अधश्चोर्ध्वगताः अधोभागमूर्ध्वभागं च सर्वं प्रगताः तासु नाडिषु मध्ये सुषुम्नानाड्यां नवद्वाराणि रोधयन्
प्राणापानेन मुखादीनि द्वाराणि रोधयन् जीवः वायुना सह सुषुम्नामार्गगतेन वायुना सहोर्ध्वज्ञानी ब्रह्मापरोक्षज्ञानी सन् मोक्ष

द्विसप्ततिसहस्राणि नाड्यः स्युर्वायुगोचराः कर्ममार्गेण सुषिरास्तिर्यंचः सुषिरात्मकाः २० अधश्चोर्ध्वगतास्तासु
नवद्वाराणि रोधयन् वायुना सह जीवोर्ध्वज्ञानी मोक्षमवाप्नुयात् २१ अमरावतींद्रलोकोस्मिन्नासाग्रे पूर्वतो दि
शि २२ ॥

मवा[illegible]यात् मोक्षं प्राप्नुयादित्यर्थः तुर्योर्ध्वमापन्नमुन्मनतत्त्वमेव [illegible] मूले [illegible] भावः तस्याः कुंडलिन्याः सकलजगदाधारक
त्वेन सकलजगत्कारणत्वेनोपासनां कर्तुं अस्यामेव सर्वाणीन्द्रादिपुराणि कल्पयति २१ अमरा अस्मिन्नाडीविशेषे पूर्वतो दिशि
नासाग्रे नासिकाग्रे अमरावती अमरावत्याख्यं इन्द्रलोकं इन्द्रादिदेवावासभूतो लोको वर्तत इति शेषः २२ ॥ ॥

[illegible] दक्षिणनेत्रे तेजोनामपुरी [illegible] अग्निलोकः अग्न्यादिदेवतावासभूतो लोको वर्त्तत इति शेषः ॥
[illegible] दक्षिणकर्णे याम्या यमसंबंधिनी संयमिनीनाम्नी यमलोकः यमादिदेवतावासभूतो लोकः प्रतिष्ठितः अस्तीत्यर्थः
[illegible] नैर्ऋतलोक आश्रितः अस्तीत्यर्थः · विभावरीति · प्रतीच्यां पश्चिमदिशि
[illegible] पश्चिमभागे विभावरीसंज्ञका वारुणिकापुरी वरुणसंबंधिनी पुरी वर्त्तत इति शेषः कर्णपार्श्वे वामकर्णसमीपे गंधवतीउपरिस्था

अग्निकोणाद्यथ दक्षिणे चक्षुस्तेजोवती पुरी · याम्या संयमनी श्रोत्रे यमलोकः प्रतिष्ठितः नैर्ऋतो ह्यथ तत्पार्श्वे नैर्ऋतो लोक आ
श्रितः २६ विभावरी प्रतीच्यां तु पृष्ठे वारुणी पुरी वायोर्गन्धवती कर्णपार्श्वे लोकः प्रतिष्ठितः २७ सौम्या पुष्पवती सौम्ये सोमलो
कः कण्ठतः वामकर्णे तु विज्ञेया देहमाश्रित्य तिष्ठति २८ वामनेत्रे ईशानी शिवलोक मनोन्मनी

[illegible] अस्तीत्यर्थः सौम्यापि [illegible] वामकर्णे वामश्रोत्रे सौम्या कुबेरसंबंधिनी पुरी
पुष्पवती [illegible] वामनेत्रे ऐशानी ईश्वरसंबंधिनी
मनोन्मनी [illegible] शिवलोकः [illegible] ब्रह्मलोको रोमसु एवं ब्रह्मांडे सर्वं जगज्ज्ञात देहसंश्रितं दे

॥ [illegible] ॥१८